

Datum

2024-12-09

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2024-5108

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående Remiss Justitiedepartementet -
Utökade registerkontroller vid anställning i kommun
(Ds 2024:24)
STK-2024-1573**

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden är positiv till de nya författningsbestämmelserna och de ändringar som föreslås för utökade registerkontroller för anställning i kommun. Funktionsstödsnämnden ställer sig positiva till att det ska bli möjligt att göra registerkontroll vid anställning som innebär arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning samt till utökat registerkontroll för dem som arbetar med barn.

Funktionsstödsnämnden ställer sig även positiva till att kommuner ska få möjlighet att besluta om registerkontroller vid anställning till befattningar som är kritiska för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag. Även om funktionsstödsnämnden generellt sätt är positiva till de förslag som presenterats i utredningen finns det behov av förtydliganden på vissa områden.

Yttrande

Registerkontroll vid arbete med äldre och personer med funktionshinder

Funktionsstödsnämnden instämmer i utredningens beskrivning av att äldre och personer med funktionshinder ofta kan ha ett skyddsbehov utifrån nedsatt fysisk, psykisk och intellektuell förmåga och kan ha svårigheter att skydda sig mot brott. Särskilt framträdande är skyddsbehovet när insatser sker i den enskildes hem. Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till att det införs ett författningsstöd för att kunna göra registerkontroller åt den som erbjuds anställning at utföra insatser i hemmet åt äldre eller personer med funktionsnedsättning.

Funktionsstödsnämnden bedömer att det finns ett behov för verksamheter inom vård och omsorg att kunna ta del av arbetssökandes registerutdrag. En sådan åtgärd skulle kunna utgöra ett led för att öka skyddet för de brukare som kommunen ska hjälpa.

Funktionsstödsnämnden bedömer också att införandet av en registerkontroll är en väl avvägd åtgärd och en rimlig balans mellan intresset av att värna om äldre personer och personer med funktionsnedsättning och å andra sidan skyddet för den personliga integriteten hos den som söker arbete. I dessa överväganden har funktionsstödsnämnden även beaktat de berörda brukarnas utsatthet, anhörigas behov upplevelse av trygghet och att syftet med kontrollen är få underlag för en bedömning av den arbetssökandes lämplighet för den aktuella anställningen eller uppdraget.

Av utredningens förslag framgår också att det ska vara möjligt att göra registerkontroll ur misstankeregistret. De uppgifter som ska vara möjliga att få ut ur misstankeregistret får inte omfatta andra brott än vad som framgår av belastningsregistret. Ett utdrag ur dessa register bör enligt förslaget inte vara äldre än sex månader. Vidare framgår det av utredningen att bestämmelserna ska vara fakultativa, dvs. att det ska finnas en möjlighet för arbetsgivaren att göra en registerkontroll. Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till föreslagen.

Utökade uppgifter vid registerkontroll inför arbete med barn

I utredningen framhålls att barn med funktionsnedsättning är en särskilt skyddsbehövande grupp och som är beroende av insatser enligt LSS för att ha möjlighet att kunna leva som andra. Många av insatserna utförs i barnets hem där barnet ska kunna känna sig särskilt tryggt. Eftersom samhället beslutar om och i många fall också tillhandahåller insatserna, har samhället ett särskilt ansvar för att insatserna är säkra och trygga. I utredningen framhålls vidare att det mot bakgrund av dels samhällsutvecklingen med bland annat gängkriminalitet, dels att det har tillkommit nya gärningar som har kriminaliserats finns anledning att ytterligare uppgifter ska omfattas av en registerkontroll som görs med stöd av lagen om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder och lagen om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn.

Funktionsstödsnämnden instämmer i utredningens förslag om fler uppgifter än idag bör ingå i den registerkontroll som görs av personal som är aktuella för en anställning. Vidare bedömer funktionsstödsnämnden att de brott som bör ingå i registerkontrollen är väl avvägda.

Funktionsstödsnämnden ställer sig också bakom utredningens förslag som tillåter utdrag ur misstankeregistret för de brott som kan begäras ut ur belastningsregistret. Även här föreslår utredningen att utdragen inte bör vara äldre än sex månader.

Bestämmelserna om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder är inte fakultativa, dvs. dessa kontroller är obligatoriska innan anställning. Här skiljer sig lagstiftningen åt från vad som gäller vid registerkontroll vid arbete med äldre och personer med funktionshinder och registerkontroll i syfte att upprätta verksamhetsskydd. Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till förslaget.

Registerkontroll i syfte att upprätta verksamhetsskydd

I utredningen framhålls att kriminella nätverk och den brottslighet de utför har blivit ett av vår tids stora problem samt att i förlängningen hotas grundläggande värden såsom demokrati, rättssäkerhet och tillit mellan människor och mellan medborgare och stat. En stor mängd aktörer berörs av arbetet med att motverka möjligheten att berika sig på brott och att det handlar om statliga, regionala och kommunala aktörer som beslutar om och betalar ut ekonomiska stöd, utövar tillsyn, är registerförande, upphandlar varor och tjänster, bidrar till finansieringen av den offentliga sektorn och bekämpar brott.

Mot denna bakgrund instämmer funktionsstödsnämnden i att det är av stor vikt att arbetsgivare har de verktyg som krävs för att kunna genomföra noggranna och säkra rekryteringsprocesser inom ramen för sitt ordinarie verksamhetsskydd. I syfte att upprätthålla ett skydd för verksamheten bör det införas en möjlighet till registerkontroll vid anställning som medför arbetsuppgifter varigenom kommuner kan utsättas för otillåten och otillbörlig påverkan.

Av utredningens förslag framgår att bestämmelserna om registerkontroll ska vara fakultativa och att ingen registerkontroll får göras utan samtycke från den kontrollen gäller. Vidare ska kontrollerna inte vara löpande. Funktionsstödsnämnden anser att detta är en väl avvägd bedömning.

Avseende vilka personer och tjänster som kan komma att omfattas av registerkontroll framgår det av den föreslagna bestämmelsen att det avser en "sådan befattning som är kritisk för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag". Funktionsstödsnämnden efterfrågar en närmare analys och genomgång vad som utgör att en befattning är kritisk.

I utredningen hänvisar man till att det är en förutsättning att kommunerna har en tydlig och uppdaterad bild av vilka befattningar som är kritiska. För att kunna ha den överblicken ansvarar varje kommun för att det finns en verksamhets- respektive befattningsanalys. Utredningen vill dock inte ha någon reglering avseende detta ansvar utan hänvisar till att sättet som kommunen kommer fram till att en viss befattning är kritisk för en kommuns förmåga att utföra sitt uppdrag ska överlämnas till kommunen att råda över. I utredningen är man samtidigt tydlig med att det är kommunen som är

ansvarig för att försäkra sig om att den har stöd i författning för de registerkontroller som den gör. Enligt funktionsstödsnämnden innebär detta, i brist på tydlig vägledning, att det finns en risk att olika kommuner bedömer väsentligt lika fall olika. Samma problematik kan även uppstå mellan olika förvaltningar i samma kommun och därmed också risk för godtyckliga bedömningar.

Av utredningen framgår att registerkontrollen ska utföras av Säkerhetspolisen och uppgifter som framkommer vid denna kontroll får endast lämnas ut efter en prövning av uppgifternas relevans, en prövning som ska göras av Säkerhets- och integrationsmyndigheten. Utredningen bedömer att det redan finns upparbetade arbetssätt och kommunikationskanaler mellan Säkerhetspolisen och Registerkontrolldelegationen inom Säkerhets- och integritetsskydds och att det administrativa arbetet kommer att vara hanterbart. Funktionsstödsnämnden ställer sig tveksamma till detta antagande då det är svårt att överblicka hur kommunerna kommer att bedöma vilka befattningar som är kritiska. En lång och utdragen process för att göra en registerkontroll skulle då även kunna inverka negativt på rekryteringsprocessen och kommunernas möjlighet att anställa kompetent och kunnig personal.

Ordförande

Roko Kursar (L)

Förvaltningsjurist

Johannes Ståhlacke